MAATALOUS

Kauhealla säätelyllä aiheutetaan se, että viljelijöiden mitta tulee ennemmin tai myöhemmin täyteen. **MAANVILJELIJÄ JUHA KIVINIEMI, JALASJÄRVI**

Broileritila teki ratkaisunsa: Ympäristökorvaus saa jäädä

Ympäristökorvauksen ulkopuolelle jäävä ei ole ympäristön tuhoaja, korostaa oman ratkaisunsa tehnyt tuottaja.

JOHANNES TERVO

Ympäristökorvauksen ravinnetaulukot eivät rajoita lannoitusta ulkopuolelle jäävillä tiloilla. Juha Kiviniemi aikoo levittää jatkossa pelloilleen broilerinlantaa saman verran kuin aiemminkin, käytännössä vanhan ympäristötuen rajoitusten mukaan.

Jalasjärveläinen **Juha Kiviniemi** on päättänyt jättäytyä pois uudesta ympäristökorvauksesta. Hakemus on jätetty, mutta ilman ympäristösitoumusta.

”Ympäristökorvauksen ulkopuolella on helpompi hengittää”, hän toteaa.

Se ei silti ollut ensisijainen syy jättää sitoumus tekemättä.

Kiviniemen mukaan uusi ympäristökorvausjärjestelmä ei enää ollut järkevä ratkaisu broileritilallisen näkökulmasta.

”Jos olisin sitoutunut ympäristökorvaukseen, melkein puolet meidän pelloista olisi ollut sellaisia, joille ei olisi voinut broilerinlantaa levittää. Ja juuri ne samat pellot ovat ne, joilla parhaat viljasadot tuotetaan”, Kiviniemi perustelee.

Käytännössä kunnon sadon tuottaminen olisi hänen mukaansa edellyttänyt apulannan ostamista lannan tilalle. ”Ottaa päähän, kun ruuan tuottamisesta ei makseta, vaan kaikesta muusta hömppäheinästä.”

”Valmistelijoiden pitäisi katsoa peiliin”

Ulkopuolelle jääminen tietää tilalle tukirahojen menetystä. Kokonaisvaikutus on kuitenkin niin lähellä nollaa, että ratkaisu on isännän mukaan perusteltavissa taloudellisestikin.

Kaikesta huolimatta Kiviniemi on harmissaan siitä, että ympäristökorvauksesta tuli sellainen kuin tuli eikä siihen sitoutuminen kannata.

”Kyllä saavat valmistelleet vihreät virkamiehet katsoa peiliin. Kauhealla säätelyllä aiheutetaan se, että viljelijöiden mitta tulee ennemmin tai myöhemmin täyteen.”

Lannoitus jatkuu samoilla määrillä kuin ennenkin

”Kyllä sen on tiedostanut, että jonkinlaisen ympäristörikollisen leiman tässä saattaa saada”, Kiviniemi pohtii, mutta samaan hengenvetoon korostaa, että ympäristövastuullisuutta noudatetaan jatkossakin tilan kaikessa tuotannossa.

Tilan pelloille levitetään lantaa jatkossa saman verran kuin tähänkin asti. Käytännössä tämä tarkoittaa pysyttäytymistä aiemman ympäristötuen mukaisissa ravinnetaulukoissa.

”On ihan selvää, että ravinteita ei laiteta peltoon yhtään enempää kuin on tarpeen”, Kiviniemi toteaa ja muistuttaa, että liian runsas lannoitus kostautuu esimerkiksi lakoutumisena.

> Ottaa päähän, kun ruuan tuottamisesta ta ei makseta, vaan kaikesta muusta hömppäheinästä.
> **JUHA KIVINIEMI**

Moni miettii vielä omaa ratkaisuaan

Aivan itsestään selvä ratkaisu ulkopuolelle jääminen ei ollut. Kiviniemi kertoo käyneensä asiaa kevään mittaan läpi paitsi Pro Agrian neuvojan kanssa, myös useiden tuttujen viljelijöiden kanssa.

”Neuvojan kanssa käytiin läpi ehtoja, ja muiden tuottajien kanssa pohdittiin sekä ympäristökorvaukseen sitoutumisen että sen ulkopuolelle jäämisen etuja ja haittoja.”

Moni Kiviniemen keskustelukumppaneista on tehnyt saman ratkaisun kuin hän, osa puolestaan on päätynyt sitoumukseen, ”löytänyt keinon, jolla sitoutuminen kannattaa”.

Varsin moni kuitenkin miettii edelleen, sitoutuako ympäristötukeen vai jäädäkö ulkopuolelle. Kiviniemi tuntee useita tuottajia, jotka miettivät ratkaisuaan ihan viimeiseen asti.

Lopullinen ratkaisu on tehtävä tiistaihin mennessä, jolloin tukihakemus täytyy viimeistään jättää.

JUHANI REKU

Sade hidastaa kylvöjä

Erittäin runsaat sateet jarrutavat hyvin alkuun päässeitä kevätkylvöjä Uudellamaalla ja Varsinais-Suomessa.

Ennen vappua Länsi-Uudellamaalla ehdittiin kylvää kolmannes. Varsinais-Suomessa kevätviljoista on saatu kylvettyä 5—10 prosenttia, kertoo Vilja-alan yhteistyöryhmän asiantuntijaraati kevään ensimmäisessä kylvöseurannassa.

Etelä-Pohjanmaalla, Satakunnassa, Kymenlaaksossa ja Päijät-Hämeessä pelloille on hädin tuskin päästy.

Keski-Suomessa, Pohjois-Savossa ja Pohjois-Pohjanmaalla kylvöjä ei käytännössä ole tehty lainkaan.

Asiantuntijaraatilaiset arvioivat, että kevätkylvöt ovat varsin normaalissa aikataulussa.

Syysviljat ovat selvinneet talvesta koko maassa hyvin.

MAIJA ALA-SIURUA

MAATALOUDESTA LYHYESTI

Kiitospäivän kalkkunat uhattuna

Yhdysvalloissa puhjennut lintuinfluenssaepidemia saattaa vaikeuttaa kiitospäivän kalkkunan saantia marraskuussa, sanovat tuottajien ja kaupan edustajat. Uutistoimisto Reutersin mukaan epidemia on romahduttanut Yhdysvaltain keskilännen siipikarjanlihan ja kananmunan tuotantoa viime viikkoina.

H5N2-virus on levinnyt jo 14 osavaltion alueelle. Minnesota on tärkein kalkkunantuotantoalue. Sen tuottajat epäilevät, ettei tuotantoa ehditä lisätä tarpeeksi tyydyttämään kiitospäivän kysyntää.

Lintuinfluenssaviruksen vuoksi kaikkiaan yli 21 miljoonaa kanaa ja kalkkunaa on jouduttu tai joudutaan teurastamaan ja hävittämään.

Kasvit pidettävä nälässä viisi vuotta

MTK:n ympäristöjohtaja **Liisa Pietola** päätti pitkän harkinnan jälkeen sitoutua omalla tilallaan ympäristökorvaukseen. Päätös oli vaikea, sillä kasvinravitsemuksen asiantuntija tietää pitävänsä kasvejaan ”nälässä” seuraavat viisi vuotta.

Pietolan tilalla ei ole eläimiä eikä tila ota vastaan lantaa karjatilalta, vaikka sekin on ollut haaveissa.

”Lannan käyttöä vaikeutettiin ympäristökorvauksella todella huomattavasti”, hän harmittelee.

Ruuantuotanto tehtiin hänen mielestään muutenkin vaikeaksi. Varsinais-Suomessa ja Uudellamaalla on ympäristökorvauksen lisäksi noudatettava viherryttämistuen vaatimuksia.

”Paljon sai miettiä ja käydä ehtoja läpi ennen kuin uskalsi toukopellolle lähteä”, hän kuvailee omia ja todennäköisesti monen muunkin viljelijän tuntoja.

Pietola haluaa erityisesti painottaa sitä, että ympäristötukeen sitoutuminen tai sen ulkopuolelle jättäytyminen ei kerro siitä, kuinka tila ympäristöstä huolehtii.

”Monella ympäristöstä huolehtivalla tilalla ehtojen noudattaminen olisi ollut yksinkertaisesti mahdotonta. Ohjelma ei tue kaikkien tilojen tarpeita.”

Pietola kiittelee kuitenkin sitä, että viljelijöille tarjotaan uudessa järjestelmässä monia ”mielenkiintoisia palasia”, esimerkiksi kerääjäkasvitoimenpidettä. Toisaalta siihenkin liittyy hänen mukaansa kummallisuus, joka syö sen uskottavuutta ravinnevalumia ehkäisevänä toimenpiteenä.

”Kerääjäkasviksi hyväksytään typensitojakasvit, kuten apila. Maahan ilmakehästä typpeä sitova kasvi on ristiriidassa sen kanssa, että fosforin käyttöä rajoitetaan seuraavalle kasvustolle”, hän huomauttaa.

Kummallisuus liittyy niin kutsuttuun minimilakiin: kasvi voi kasvaa vain sen verran, mihin antaa edellytykset se ravinne, jota käytettävissä on vähiten. Jos fosfori rajoittaa kasvin kasvua, se ei välttämättä pysty käyttämään hyväkseen apilan maahan sitomaa typpeä. **JUHANI REKU**

Torstaina 95 prosenttia pelloista sitoumuksen piirissä

Torstain puoleen päivään mennessä ympäristökorvaussitoumuksen oli antanut varmuudella 26 380 tilaa, kun sähköisen tukihakemuksen oli jättänyt 29 214 tilaa. Sitoumuksen tehneiden määrä on 90,3 prosenttia sähköisesti hakemuksensa jättäneistä tiloista, kertoo tietojärjestelmäasiantuntija **Piia Ylikoski** Maaseutuvirastosta.

Osuus ilmoitetuista peltohehtaareista on vielä huomattavasti suurempi: sitoumuksen piirissä on 1,37 miljoonaa hehtaaria ilmoitetuista 1,45 miljoonasta hehtaarista eli 94,6 prosenttia sähköisesti ilmoitetusta pinta-alasta.

Sitä ei pystytä sanomaan ennen tukihaun päättymistä, kuinka moni paperilomakkeella tukia hakeneista on sitoutunut ympäristökorvaukseen. Paperilla jätettyjen hakemusten tietoja ei tallenneta järjestelmään ennen hakuajan päättymistä.

Avoinna on sekin, millaiset tilat hakemuksensa ovat jättäneet ja kuinka moni mahdollisesti vielä miettii viikonlopun yli omaa ratkaisuaan. Vipu-palvelun kautta järjestelmässä on tallennettuna 10 000 tilan hakemus, jota ei ole vielä palautettu.

Lopullinen ympäristökorvaukseen sitoutuneiden määrä selviää siten sen jälkeen, kun kaikki paperilomakkeella tehdyt hakemukset on kirjattu hallinnon järjestelmään.

Monet vielä pohtivat ratkaisuaan viikonloppuna

Päättyneen ohjelmakauden ympäristötukeen oli sitoutunut suomalaisista maatiloista noin 92 prosenttia ja peltohehtaareista 95 prosenttia.

MTK:n maatalouslinjan tutkimuspäällikkö **Juha Lappalainen** pitää korvaukseen sitoutuneiden torstaista osuutta yllättävän korkeana.

”Oma veikkaukseni oli, että määrä olisi ollut ehkä noin kymmenen prosenttiyksikköä alempi kuin edellisellä ohjelmakaudella. Joka tapauksessa arvioin prosenttiosuuden alkavan kahdeksikolla.”

> Kaikkein vaikeinta uuteen ympäristökorvaukseen sitoutuminen on broileri- ja kanatiloilla.
> **JUHA LAPPALAINEN**

”Toisaalta tukia hakeneiden määrästä puuttuu vielä parinkymmenen tuhannen tilan hakemukset.”

Lappalainen arvelee, että niiden joukossa on vielä runsaasti omaa ratkaisuaan miettiviä, jotka eivät ole hakemustaan jättäneet. Myös paperilomakkeella tukia hakevissa on hänen mukaansa todennäköisesti enemmän ulkopuolelle jääviä kuin korvaukseen sitoutuvia.

Lannan käytön rajoitukset suurin ongelma

Ensisijainen ongelma uuden ympäristökorvauksen ehdoissa ovat selvästi tiukentuneet lannan käytön rajoitukset yhdistettynä aiempaa tiukempiin fosforinkäyttövaatimuksiin.

Kaikkein vaikeinta uuteen ympäristökorvaukseen sitoutuminen on Lappalaisen mukaan broileri- ja kanatiloilla. Myös sikapuolella monet tilat joutunevat jäämään ulkopuolelle, erityisesti sikavaltaisilla alueilla toimivilla tiloilla sitoutuminen voi tuottaa vaikeuksia.

Sen sijaan kasvinviljelytiloilla tilanne ei ole niin hankala, etenkin jos tila ei ole ottanut eikä ole aikeissa ottaa vastaan lantaa.

Kun tila jää korvauksen ulkopuolelle, sillä on huomattavasti suuremmat vapaudet käyttää ravinteita. Erityisesti fosforin osalta raja on ulkopuolelle jäävillä tiloilla raja on hyvin korkea, lannoitelain mukainen 80 kiloa hehtaarilla.

Typen osalta rajat tulevat nitraattiasetuksesta.

Lappalainen ihmettelee edelleen ristiriitaista tilannetta, johon ympäristökorvauksen myötä on käytännössä ajauduttu: vaikka tavoitteena on ollut edistää lannan käytön tehostamista tilojen välillä, niin monissa tapauksissa korvaus toimii päinvastoin.

Entä jos jää nyt ulkopuolelle?

Väljemmät ravinnerajat ja sen myötä lannan vapaampi käyttö sekä paperityön väheneminen ovat merkittävimmät helpotukset, jos tila jää korvauksen ulkopuolelle. Toisaalta monet ympäristökorvauksessa pakolliset toimenpiteet ovat pakollisia myös niille tiloille, jotka jäävät sen ulkopuolelle.

Niitä ovat esimerkiksi kasvinsuojeluruiskun testaus sekä kasvinsuojeluaineiden käyttökoulutus ja IP-viljelyn mukainen kasvinsuojeluainekirjanpito.

Toisaalta vesistöjen varsille ei tarvitse jättää kolmen metrin suojakaistaa. Täydentävien ehtojen edellyttämä metrin käsittelemätön vyöhyke riittää. Lisäksi typpilannoitus on kielletty alle viiden metrin etäisyydellä vesistöstä.

Monia viljelijöitä on askarruttanut nyt tehtävän ratkaisun lopullisuus: voiko ympäristökorvaukseen sitoutua vielä ensi vuonna?

Välttämättä ei, Lappalainen arvelee.

”Tänä vuonna sitoutuvien osuuden pitäisi varmaankin jäädä selvästi alle 80 prosentin, jotta haku olisi auki ensi vuonna.”

Lappalaisen arvio perustuu siihen oletukseen, että kerääjäkasvi- ja suojavyöhyketoimenpiteiden suosio olisi ennakoidunlainen.

”20 000 hehtaaria suojavyöhykkeitä kuluttaa käytettävissä olevaa rahaa saman verran kuin nyt ulkopuolelle jäämässä olevan 200 000 hehtaarin tilakohtainen toimenpide.”

200 000 hehtaaria on noin kymmenen prosenttia Suomen peltopinta-alasta eli kutakuinkin määrä, joka torstain arvioiden perusteella olisi jäämässä pois ympäristökorvauksesta.

JUHANI REKU